

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pešto prejemanu ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanih“ se plačuje za navadno trisplošno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

**Slovanska govornica najboljša govornica!
Slovanska domovina najboljša domovina!**

(Konec.)

Sedaj je čas tukaj: razdobje duševne verige, Srb na Turškem pobij krute zverine, pokončaj divje volkove, razmesarij ljute zmaje, ter prisvoji si tudi ti vse pravice, katere ti gredo kot mogočnemu udu človeštva. Pripasaj si bodljive sablje, nabrusij svitile meče, nostrij bodeče jagatane, zajezdij urne šarce, zavaruj se s krepkimi branili, da boš toliko laže zamogel odbiti vsak sovražen naskok. Saj dobro vem, da Slovan: „vse doseže, kar mu drago, bodi slavo, bodi blago; vse, vse doseže sosed moj;“ saj dobro vem, da: „beseda dana vez velja; ne moč zemlje, ne moč neba i ne pekla ognjena sila vezi ne bode razrušila: saj serce zvesto, kakor zdaj, ostalo bode vekomaj;“ saj dobro vem, da ima vsak Slovan vserčena ona sveta slovesa: „ljub'mo dakle domovino, kao mili život svoj, kao majka svim jedinu, sve do groba služec joj;“ saj dobro vem, da imate zapisano: „Slavjani, ne vdajte se, ne vdajmo se, ne vdajmo sel!“ S tem upom tedaj oserčen, vam vskliknem: „naprej zastave Slave, na boj junaška kri! Stoletni raztergati v migljeji hrast, je dana nevihti gotova oblast, hujše vi planijte, urniše zmanijte, v prah jo spremenijte vražno pošast!“ „Oj tovarši, kerv junaška, na sovraga, na sovraga vabi slava nas vojaška, vabi nas vesela zmaga, naša zmaga za deželo, za rojake, potegnite meče jake, staroslavne!“ „Strašij, sekaj divje roje“ „Bratje! urno gor planijmo i orožje zagrabijmo, da svoboda srečo čini v krasnej, milej domovini; sužnosti propade zid!“ „Hajd v boje v brambo domovine svoje, zato bržje na bojišče za dom, jezik i ognjišče!“ „Hajda bračo, hajd junaci, konjaci i pešaci, koj nam rod i dom zatira, ou pod kosom nek umira, koj podkopa nam pravice, neka pade od streljice!“ „Hajd!“ „Hura, bratjo složno hura!“ Bojuj se, kedar ti uže nečejo dati tvojeja po mirnem potu, bojuj na postavnem potu „za vero staro-vero pravo,“ bojuj se za jezik naš premili, bojuj se za domovino, besedo sladko, ter ne jenjaj, dokler nas ne razveseli naša mati Slava z radostnim oznanilon; „za meno, jaz sem zmagala, svoboda nam bo sijala!“ — ne jenjaj, dokler ne vidiš vresnično: „rešena je domovina, stert sovraga meč morilni, dan napoči je rešilni v blesku zmage“ ter prosim te še eno, kerv slovaška! ne gledaj na zlato, puhla obetanja odpadniška i turkoman-

ska; mariveč na noge, sedaj je čas, da osvobodiš govornico i domovino slovansko.

Vse rečeno velja za vse Slovane, za Severo- i Jugoslovane. Živa slovanska duša naj ne bo izvzeta od tega svetega posla. Vsak naj koplje, orje, seje na svojem polji slovstvenem; vsako pleme naj pili, čisti, blaži svojo govornico; vsako pleme naj lika, mika, gladisvoje narečje; vsako pleme naj ljubi svojo domovino; vsa plemena pa naj delajo za edinstvo.

I ti Slovenec! kaj pa bo s teboj, od vseh mi zapuščena sirotica? Ali si Slovan? Ali si tudi ti pleme Slovanstva? Ali ti je morda drago roke razpeloma deržati ali delati, ali ti je morda drago hlapčevati ali gospodovati, ali ti je morda drago, da te spoštujejo ali zaničujejo, slednič, ali ti je draga sreča ali nesreča? Ah! Slovenec! Slovenec! zapuščeni mi Slovenec! vem, da raje gospoduješ, vem, da si raje spoštovan, vem, da si raje srecen; spričo tega pa svetujem ti po bratovsko: trudij se, mučij se, potij se, da tudi tebi enkrat sreče dan zasveti; čutij, mislij, govori v domačem jeziku; čistij, nežij, blažij jezik svoj premili; spoštuj, čislaj, ljubij materno govornico kakor najdraži biser; če si zmožen, piši tudi le v slovanskem, nikakor pa v tujem, kajti s tem pokažeš činom nekakoršno merzenje do slovanskega jezika sploh, specijelno do svojega narečja! Dalje svetujem ti verli mi Slovenec ali Slovanka: čitaj več kakor mogoče umotvore, pisane v slovanskem ali v drugem slovanskem jeziku; s tem pa ti nikakor ne zabranjujem čitati tudi druge knjige, pisane v tujsčini, ali vendar opomeniti moram tuje knjige čitaj v poduk i korist, nikakor pa, da bi po tem tuje objel, ter domače zapustil! Dovolj imaš tvarine na domačem polji, v slovanskem i slovanskem domu. Uzemij Preširna, vzemi Tomana, vzemi Jenka, vzemi Levstika, vzemi Jurčiča, vzemi Stritarja, vzemi Slovskega i druge znanstvene knjige. Iz njih učij se, iz njih serkaj naroden duh, iz njih zajemaj potrebno izobraženost, ter bodi zagotovljen, da ti bode slovenski jezik bolj priljubljen! I zares! potem se ne boš sramoval pred občinstvom objaviti svoje narodnosti, se ne boš sramoval v javnosti v domačem jeziku govoriti, mariveč ponosen boš, da si mladnienič ali deklič narodnih kostij. Zraven pa, slovanski bratec moj! nikakor ne zaničuj Slovanskega brata, ki govori različno narečje od tvojeja, vedi namreč, da izvirajo vsa slovanska narečja iz enega i istega jezika, iz staroslovensčine, katera je mati vseh slovanskih jezikov tedaj tudi slovensčine.

Zato, draga mi omladina! ljubij slovanščino,

ljubij, ti Slovenec! slovensčino; vendar bi bilo želeti, da bi se spolnile zlate besede zlate vzajemnosti:

Hajdmo, hajdmo bračo!
Složno, složno samo!
Našem milem rodu
Nov život da damo!

Kaludjer.

Naša sprava.

I.
V Gorici 18. januarija

Kakor lepi spomladanski dnevi po silnih zimskih mrazovih in vetrovih, tako se kaže mojemu duhu naš sedajni položaj na Goriškem: položaj sprave ali primirja, kakor ga hočete imenovati. Med seboj omrzneni duhovi začenjajo kopneti, kakor zadnji snežni sled zime o pomladanskem solncu; strankar se čedalje bolj bliža nasprotnemu strankarju, dokler oba spoznata, da ni med njima prav za prav nobenega brezdna, mariveč da je magnet, kateri drugega k drugemu, sili — narodnost — vedno še močnejši, nego vse druge sile, katere so nekoliko časa razdvoj umetno netile in gojile. Zimski mrazovi in vetrovi razpora so nam ohladili razbeljene glave, vkrotili razburjene strasti ter razpodili in razkadili marsikaj nezdravega in gujilega, kar nam je zrak kužilo v domačem taboru.

— Nastopila je torej pomlad sprave. Vse se vzbuja z veselo nado lepšega življenja, prijetnejših socialnih razmer, složnega in tedaj pogumnejšega postopanja v narodnih in drugih javnih zadevah. A pomlad se svojim popjem in cvetjem vzbuja samo nado; ona obeta, pa nič ne daja; v spomladi je vse mlado nježno, rahlo in nevarno. Treba blagoslova od zgoraj, treba v drugi vrsti, da skrbna človeška roka vse razumno obdeluje in varuje in goji, ter previdno odvrča vsak najmanjši škodljiv upliv, vsako pretečo nevarnost, katero koli je v njeni moči odvrniti, da se vesele spomladanske nade izpolnijo, da iz cvetja postane sad, da se v našem primerljaji beseda spremeni v djanje, primirje v stalni mir. O blagoslovu in pomoči z nebes ni nikdar dvomiti, kedar gre za to, da se v brambo in ohrambo svetih pravic, za duševni in materialni prospeh narodov, združijo poštene moči k počtenemu delovanju; treba tedaj, da mi okrepimo svoje pravne namere, da se, zatajevaje včasih malenkostne osebne ozire, skrbno ogiblujemo vseh najmanjših

LISTEK.

„SLOVENSKA KNJIŽNICA.“

Leposlovni spisi so za vsak narod tako potrebni, tako važni, tako imenitni kakor strogo znanstvene knjige. Ogronnej večini čitajočega naroda lepoznanstvene stvari: pesni in povesti, novele in romani, vesele in žalostne igre, potopisni, zgodovinski in prirodopisni obrazi itd. celo bolj ugajajo, nego temeljito in korenito, toda „suhoparno“ pisane učene razprave. Ženskem spolu, mladim ljudem, pa tudi odrastelim možem, katerim skrb za ljubi vsakdanji kruh nij še zamorila vsega čuta do tega, kar je dobro, blago in lepo, so leposlovne knjige potrebno in jako priljubljeno berilo. A tudi tisti vzvišeni duhovi, ki se pečajo z visoko znanostjo, potrebujejo od časa do časa, kakor kmet nedeljskega počitka, tistih brezskrbnih trenutkov, da si v leposlovnih spisih skopljejo in okrepcajo svoj utrujeni duh.

Kako imenitno se vsemu omikanemu svetu sploh zdi leposlovje, uže iz tega lahko posnemamo, da bi vsakemu človeku, ki se hoče mej izobražene ljudi šteti, hudo zamerili, ko bi vsaj v glavnih potezah ne

poznal duhovitih del, katere so nam spisali slavni poeti vseh časov in vseh narodov, — ko bi o Puškinu in Lermontovem, o Götheji in Schillerji, o Voltairji in Rousseau-vu, o Danteji in Petrarki, o Sheaksppearji in Byronu vsaj kolikor toliko ne vedel govoriti. A nasproti nijsmo toliko hudi nanj, če ne pozna vseh slavnih zgodovino piscev, geografov, prirodno- in natoroslovcev, juristov itd. tega ali onega naroda. Zadovoljni smo z vsakim, če je doma v svojej stroki, a odrekamo mu splošno izobraženost, če leposlovnih klasikov ne pozna.

Leposlovje tedaj je tisto prijetno domače ognjišče, okoli katerega se zbirajo vsi stanovi, vse politične strani, katero daje prijetno, oživljajočo, zdravo hrano obojemu spolu, vsakej političnej sekti, vsakej starosti. O lepoti in krasoti leposlovnih umotvorov si blažimo srce. Če hočeš nasititi svoj vznemirjeni duh, študiraj učene, znanstvene knjige; če hočeš svoje srce pobjaziti, če hočeš kaj lepega užiti, beri lepoznanstvene umotvore!

Naravno, da je zatorej vsakega naroda prva skrb ustvariti si leposlovno literaturo. Da, ogronnej večini izobraženih ljudi je „literatura“ — lepoznanstvo k slovstvo. Tako je tudi pri nas Slovencih. Kar imamo lepega, dobrega, zrelega, klasičnega — poleg malih izjem — vse so nam ustvarili naši leposlovci.

O naših izvoljenih, maziljenih poetih tukaj nečem govoriti. A kako silno potrebno nam je leposlovje, najbistreje vidimo uže iz tega, da tisti slovanski možje, ki po univerzitetah učé in po državnih in deželnih zborih govoré, so ob enem tudi znani lepoznanstveni pisatelji. Cutili so, česa nam je treba in poleg znanstva in politike niso zabili — poezije! Žalibog, da se pri nas potreba leposlovnih spisov nij vselej poudarjala, tako, kakor bi se morala. Posebno zadnja leta, po Janežičevj smrti, leposlovni pisatelji nijso imeli središča, okrog katerega bi se bili zbirali. Politika je požirala naše najboljšje moči. Stari in mladi, poklicani in nepoklicani, izvoljeni in neizvoljeni, zreli možje in negodni mladiči — vse je rilo v tisto nesrečno politikovanje, kateremu je bil žalibog najljubši predmet — domači prepir.

Hvala Bogu, z novim letom se je to na bolje obrnilo. „Vrnimo se k literarnemu delu!“ — ta klic se mi zdi, da se zdaj razlega po našej domovini. Število političnih časopisov se je skrčilo, a število leposlovnih novin pomnožilo. To je prav! Poleg „Zora“ smo dobili dolgo in teško pričakovani Stritarjev „Zvon“ in — Jurčičevo „SLOVENSKO KNJIŽNICO“.

Gospod Jurčič je se svojo „Slovensko knjižnico“ pričel čisto novo podvzetje, ki je samo nekoliko ja-

spodnja je, katere nam vtegne slučaj ali sovražna roka na pet postaviti, da vstrajno varujemo in gojimo krasno pomladansko cvetje sprave in da v tej svoji skrbnosti in vstrajnosti ne samo ne uphamo, ampak s tem budnejši postajamo, čem bolj se nam bližajo poletni viharji, deželne vclitve, pri katerih bo morala naša sprava prvo, najhujšo preskušnjo — maturo — prestati. Ali in kako jo prestane, po tem bomo mogli soditi sami in bodo sodili lahko tudi drugi, ali je sprava na zdravi, zanesljivi podlagi sklenjena in tedaj stalna, ali samo cvetje s črvivim zarodom, oportunitetno primirje, sloneče na steklenih nogah, katere lahko prvi kamen razbije.

Vse sodbe, katere smo čitali do zdaj v raznih slovenskih in neslovenskih časnikih o naši spravi, zdé se nam še prezgodnje, vse dvombe s celo vrsto??? in!!! malodušno in vsa sumničena nič, nego gola zagrizenost, katere se je posebno na Kranjskem v nekatere kroge tako trdovratno vgnjezdila, da vtegne še dolgo hude zavire delati prepotrebne porazumljenju razburjenih strank. Caveant consules...

Dopisi.

V Gorici, 19. januarija. (Izv. dop.) Med vsemi dopisniki iz Gorice je naj točnejši Noviški. On si tako lepo nabere svoj venec različnih vesti in opazk, jih po vrednosti vrsti in po potrebi osoli, da se morejo vsakemu prikupiti celo takim, katere morda nekoliko podrezajo. Začenja navadno z vremenom in končuje rad s puščicami. Najhladnejši čitatelj se začenja polagoma zanimati in vremenati, kedar te dopise bere in kedar je pri koncu, ali se na glas zasmije, ali si pa naglo, pa skrivaj, roko na rano položi, katero mu je poredna puščica zasekala. V zadnjem dopisu je tudi nas — goriške časnikarje — ena taka puščica zadela — in bila je zaslužena. Nikar se ne repencite gospodje kolegi! Novičar ima prav; mi zanemarjamo preveč obliko in jezik; v naših časnikih mrgolé včasih tiskarske, pa tudi druge težje prizanesljive napake; za to le urno slovnico v roke, da nas še kaka hujša, strupena puščica ne zadene! Če se poboljšamo, nam privoščiti omenjeni gospod dopisnik gotovo kako dobrodejno mazilce, s katerim si ohladimo in zacelimo zasluženo rano. Svet pa naj nas vendar preostro ne sodi. Delavcev na časniskem polju nas je čisto malo; vsi delamo za stvar in nobeden za dobiček; to ve g. dopisnik sam, kako trd in težko prebavljiv je časnikarski kruh. Živetj pa smo vajeni tudi ob dobrem kruhu in če si hočemo tega prislužiti, nam ostaja presneto malo časa za časnikarstvo. Zraven tega smo se šolali o času, ko je bila slovenska pšenica — ne v klasu, ampak v kalu, ko smo dve uri na teden, komur se je poljubilo, ne slovnice se učili — ampak „Novice“ čitali itd. Vse to so sicer le izgovori, slovnice nam je vsakakor treba.

V Gorici, 20. jan. (Nekoliko o vremenu. — Slavec. — Čitalnica. — Župan goriški. — Mestne zadeve. — Konkurencija na kmet. polju. — Grof Chambord.) Toliko snega in hudega mraza nij bilo v Gorici uže dolgo časa, kakor letos. Zdaj je sicer

nežičevemu „Cvetje“ podobno. Samo nekoliko pravim. Janežič je hotel v prvej vrsti v svojem „Cvetju“ sloveniti klasične umotvore inih narodov, „Slovenska knjižnica“ ima namen za leposlovno PRIPOVEDAJOCE berilo skrbeti, in sicer na tri načine. Prvič s tem, da bode prinašala izvirne slovenske povesti in romane, drugič s tem, da bode priobčevala zbrane novele naših znanih pripovednikov, ki so pisali za mnoge slovenske časopise, a svojih del zbranih še niso izdali; tretjič s tem, da bode slovenila najlepše povesti in romane iz tujih literatur. To je gotovo lep namen, vreden, da ga podpiramo vsi, katerim je ležeče na tem, da se naši mladi ljudje iz domačih knjig učé svojega lepega materinega jezika ter si blaže svoje srce z domačimi umotvori.

Prvi zvezek „Slov. knjižnice“ nam je prinesel nov, izvirni Jurčičev roman „Doktor Zober.“ Gospod Jurčič mi ne bode zameril, če povem, da sem njegov novi roman malo s strahom v roke vzel. Gospod Jurčič je uže toliko pisal, imel je uže toliko opravka s politikom in posebno zadnje čase je „Slov. Narod“, katerega on menda ne samo ureduje, ampak večidel tudi piše, tako absorbiral njegove moči, da je prav naravno, če se človek o novem romanu iz njegovega peresa boji, da nam ne bode prinesel tega, kar pričakujemo od njega. Kolikrat doživimo pri pisateljih mnogopisnih, da se — „izpišejo“, kakor pravimo. A Jurčičev „Doktor Zober“ me je prav veselo iznenadejal! To je še stara, elementarna moč! „Doktor Zober“ bistro prica, da je krepak sin tistega očeta, ki nam je šolil „Domna“, „Desetega brata“, „Sosedovega sina“.

„Doktor Zober“ ima vse lastnosti, katere zahtevamo od dobrega romana. Pisan v krepkem, koreni-

so pet zima nekoliko ponehala, a zjutraj in zvečer imamo še zmerom po 2 do 3 stopinje mraza, kar nij dosti, če pomislimo, da je uže precej na Kranjskem letošnja zimska navadna temperatura 12 in več stopinj pod ničlo. Gorica torej ostane še zmerom naša „Nizza“ in ptujci tudi letos v mnogem številu tukaj prezimujejo. Sneg v Gorici je kaj posebnega (rariteta), otroci, posebno pa rokodelski učenci so ga bili kaj veseli, ker so se kepali mej seboj in posebno deklam naga-jali; a naš magistrat jim nij hotel pustiti dolgo časa nedolžnega veselja, pal se je, da Gorica zgubi svoj italijanski značaj in zato je skrbel, da je bil v treh dneh beli madež popolnoma odstranjen in to brzo delo je veljalo čez 1000 glđ. Pa vse to ne bo nič pomagalo; slovenski značaj dežele goriške se še celo naravi vtiska in Slovenec rad vidi sneg saj vsako leto enkrat.

K društva „Slavec“ se oglašajo zmerom novi udje; to društvo si je po I. koncertu zadobilo vse zaupanje. Odbor društva pa namerava mnogo koristnega in lepega v tem letu, tako na pr. hoče osnovati zadnjo pestno nedeljo koncert v Sežani, v postu koncert v Rihenbergu ali Dornbergu, na spomlad koncerta v Tolminu in Komnu in na jesen petje pri maši in koncert v Gorici. To je v resnici prav krasen program, in če bode odbor dobro izvršil to nalogo, po tem se bode „Slavec“ za zmerom vgnjezdil na Slovenskem. Tržaški Slavci napravijo uajbrže ta post v gledišči „Armonia“ v Trstu enak koncert, kakor je bil zadnji Goriški.

Ker je sodilarnost mej tržaškimi in Goriškimi pevci dognana stvar, bodo naktopili v Trstu tudi mnogi pevci iz Goriškega, posebno iz Gorice, Krasa in Vipavskega.

V naši čitalnici je tudi letošnji predpust prav živahno življenje; bili sti uže dve plesni veselici in v soboto bode tretja, po tem pa vsak teden po ena, dokler traja predpust. — Čitalniške vesdice vabijo prav mnogo goriške gospode, posebno pa iz mestjanskih krogov; le en glas je po Gorici, da v čitalnici je največa solidnost in pravo, židano neprisiljeno veselje, temu je dokazu, da novi udje vedno pristopajo, tako, da so sicer lepi prostori uže preoski postali. — Da bi le še restavracija držala korak z družtvom! — Naš goriški župan se zagovarja v tržaškem listu „Adria“ zaradi neprijaznega postopanja nasproti osnovateljju koncerta 30. decembra. Mi smo na vse to uže antecipatno odgovorili v zadnjem listu; iz zagovora ne razvidimo družega, nego to, da goriški mestni oršester ne zadostuje in da goriška banda ne more navaditi se v treh dneh dveh komadov, mej tem, ko se je naučila vojaška godba v nekaterih urah 2 prav težka in dolga komada. — Razvidi se, da gospodje nijso hoteli; če pa je res, da banda se nij mogla naučiti, po tem obžalujemo — strošek. — Mestno starešinstvo rado zida in olepsuje Gorico; sliši se zdaj, da bode na spomlad zidalo mestnega vrta lepo poslopje za kopolji, gostilno i. t. d. Marcija meseca bode mestne volitve, ki bodo letos posebno interessantne, ker se vtegnejo proti stranki, ki je zdaj na krmilu, združiti 3 druge stranke. — Politično in dobro za Gorico je na vsak način, da se nekaterim ljudem prekrajšajo peruti, da ne bo ples na eno samo piščalko preveč monotonen. — Sapienti sat. —

Mislilo se je s konca, da letos bomo imeli v Gorici samo en kmet. ilustriran list; a naši slov. strokovnjaki se nijso mogli zediniti in tako dobimo 2

tem in jardenatem jeziku nam v markantnih potezah risa svoje izvirne značaje, katere nam predstavlja v čisto originalnih situacijah. Predmet, katerega roman obdružuje, je čisto nov in povest je tako razpletena, da čitatelj hiti od poglavja do poglavja težko čakaje, kako se bode konec zasukal. Prepričan sem, kedor začne „Zobra“ čitati, ne položi ga prej iz rok, dokler ga ne prebere vsega. Posebno izvrstno narisani je doktor Zober sam. Iz kratka: „Doktor Zober“ je lepa knjiga, ki se bode gotovo prikupila slovenskemu občinstvu, ki bode mnogo let romala od rok do rok.

Ko bi imele te vrstice kak drug namen nego opozoriti slovensko občinstvo na novo literarno početje, hotel bi nekatere posameznosti novega romana posebno poudarjati. Povedal bi, kaj mi posebno ugaja, kaj ne! A moj namen nij pisati kritike o novem romanu nego priporočati našim ljudem literarno podvzetje, ki je naše najboljše podpore vredno. A čuje se, da se nij premnogo naročnikov oglasilo. Posebno z Goriškega jih je tako malo, kakor sem izvedel, da me je sram povedati koliko! Edina Sežana je svojo čast rešila! Kaj pa Gorica, Tolmin, Kanal, Ajdovščina? Kaj naša gimnazija, realka???

Škoda, velika škoda bi bila, ko bi morala „Slovenska knjižnica“ ki nam toliko lepega berila obeča, ponenehati zaradi preslabe materialne podpore. Komur je mari naše beletristično slostvo, ta ne zamudi seči po novem romanu, ta ne zamudi naročiti se na zbirko lepih povestij, katere ima izdavatelj „Slovenske knjižnice“ za bodoče zvezke uže pripravljene. Od nas naročnikov je odvisno, kako osodo bode imelo kako lepo pričeto novo literarno podvzetje.

Na Krasu 16. jan 1876 J. Z.

kmet. lista s podobami. Trop d' instructions pour les petits paysans. — Sicer pa ne bo škodoval, če se bodo naše korifeje na gospodarskem polju znatno prepirale in rivalizirale, da le s tem ne bo trnela slovenska reč. — Ljubljanski očka radi pripoznavajo konkurencijo in imajo prav. — Uže nekatere tedne imamo tukaj grofa Chamborda; ampak vidi se ga prav po redkoma; k maši hodi vsak dan, na sprehod prav malo. Goričani so si več obetali, da bode namreč prav velikanski dvor imel in dosti potrosil.

Iz Ajdovščine 16. januarija 1876 (Izv. dop.)

Skora nikdar se nisem lotil s tolikim veseljem poročati o Ajdovskih zadevah, kakor danes, kajti ne dvomin, da je novica, o kateri imam sporočiti, važna ne le za nas Ajdovce, ampak da bo tudi sploh vsem prijateljem naše stvari prav dobro došla.

„Društvi Sloga i Čitalnica ste se zedinile pod imenom „Edinost“. Ne morem popisati navdušenosti, katero je to zedinjenje pri nas vzbudilo. Ne le društvenikom, ampak vsakemu poštenjaku se zadovoljnost iz obrazja bere in kdo bi bil tako mrzel, trdovraten, da bi se tega ne veselil? Se le po novem letu se je zadovoljnost združenja na obeh straneh rodila in danes smo že vsi skupaj zedinjeni, vsi enih misli, vsi enega mnenja gledé socialnega življenja. Pri današnji občni seji smo se tudi prepričali, da sklenjena edinost ne bode le začasna ampak stalna, ker vsi društveniki so odkritosrčno pokazali, da jim je mar za pravo i redno društveno življenje.

S Krasa, 11. januarija. (Misli po „Slavčevem“ koncertu.) Mi primorski Slovenci smo doživeli v pretečenem mesecu dan, kojega si moramo v naši kroniki posebno zaznamovati. Bil je ta veliki dan, 30. dec., „Slavčev“ praznik, zares spomina vreden! Dan, kojega naj si to pevsko društvo za prvega, enega naj krasnejših za časa svojega obstanka zabilježi; kajti tu je ono pokazalo v najlepšem svitu svojo moč, svoje zaupanje mej ljudstvom, — da, svoje vkoreninenje v srca primorskih Slovencev. A ta dan ni bil krasen le za „Slavca“, nij bil važen le za nas primorske Slovence, ampak spomina vreden je bil za ves slovenski narod. Pokazali smo svetu, pokazali smo našim sovragom, da smo nekaj, da eksistujemo, da ne znamo samo kričati, ampak tudi kaj dejansko izpeljati, da smo faktor, s kojim treba računati. Le vrtnimo se zdaj samo deset let nazaj in predočimo si, da bi bil tedaj kedo sprožil le misel, da bi se mi Slovenci producirali v goriškem gledališču, le z eno slov. pesnijo. Kako bi bil takrat le vsled te misli vsacega mej nami pretresel mraz in kako bi bili naši Italijančiči (il bel čič, ha, ha!), kojih trda italijanska (!) imena zares lepo kažejo, da so se rodili daleč dol v sredini Italije, — kako bi nas bili, pravim, ti slovensko-italijanski renegatje v pest se smejaše čez ramo gledali. A, tempora mutantur et nos mutamur in illis. In tako je prišel čas, da smo ustanovili „Slavca“, ki ni le ono misel sprožil, ampak tudi sklep naredil in ta sklep tudi častno izpeljal. Zato je pa bilo otročje od nas pričakovati, da se bodo ti Italijančiči izdržali vsake demonstracije, tem manj še, da bodo oni z nami pri koncertu sodelovali, akopram je bil namen strogo humanitaren. Pa kar se je Anžek navadil, to Anže zna. A pustimo jim to veselje, če so hoteli na vsak način demonstrirati, naj bi bili to učinili vendar nekoliko bolj častno. Pa po njihovih delih je bode te spoznali. Kakoršna njihova moč, takošna njihova demonstracija. Če ste pa vi gospodiči v istini tako velikanski, kakor se ustite, dobro, ugodna vam sreča, napravite pa vi drug koncert, ter spravite na oder še čez 120 večinoma kmečkih pevcev od vseh krajev Primorske. Družega vam ne rečem nič. Skazite se, da niste mevže, širokoustneži! Sapienti sat!

Predraga čitalca, in ljubi čitalec mi bodeta že oprostila, če sem nekoliko zašel. Radi tega se pa vrnem. Natančneje koncert popisovati, ni moja naloga, to je že naredila „Soča“, pa bode še. Le to naj mi bode dovoljeno opomniti, da bi ne bil nikoli mislil, da bode petje pri tolikem številu pevcev in pri taci razmerah, še tako precej precizno se vršilo. Da so bile vse pesmi prav izvrstno pete, tega ne moremo še reči; kajti treba je tu na okoljščine ozir jemati. Pevci so bili spravljani skupaj od vseh vetrov, več kot dve tretjini jih je bilo priprostega kmečkega stanu, od teh je zopet velika večina, da ne rečem vsi, ki še not ne poznajo, mnogo jih je bilo, ki so bili pri eni sami preskušnji dan pred koncertom v čitalnici, itd. Požrtvovalni g. pevovodja Hribar je res hodil okoli k vaju posameznih pevskih oddelkov, a na ta način se ne more nikoli pesen tako na tanko izuriti, kakor če je cel zbor skupaj. Dalje je treba pomisliti, da je bil prvi nastop na gledališčinem odru, ne v kakej čitalnici. Kak strašansko razloček je tu! Velika večina pevcev gotovo gledališča še videla ni, in razun desetih ali dvajsetih še nobeden teh pevcev ni pel na gledališčinem odru.

Gospoda moja! če vse te okoljščine in ovire v spomin pokličemo, potem pa le roko na srca, in k se najde, da ne bode imenoval to petje izvrstno?

naj bodo kedo še tako ojster kritikar i naj še tako v jajcu dlake išče, praš. n potem, pa naj le vzame svoj kritični nož v roko, ter naj se spravi na prednašanje pesmi: „U boj“. Tako število pevcev, in pesem tako peti kot „U boj“, bogme, tega nisem še slišal, pa tudi težko bom kedaj več. Kot poslušalec povem odkritoserčno, da sem bil v to pesem tako zamaknjen, da nisem vedel, kje da sem. Serce mi je nehalo biti, kri nehala pretakati se po žilah, in v svojej slovan-skeji domišljiji sem videl pred seboj četo 120 slovenskih prostovoljcev pod generalom Hribarjem, in ad-jutantom Lebanom koračiti čez hercegovinsko mejo svojim bratom na pomoč proti vragu Turčinu. In kar jaz mislim, je vsak mojih sopolisovalcev občutil; kajti glasovi: „U boj, u boj“ in ta serčnost in navduše-nost, ki se je brala na obrazih pevcev, je nehote vsa-kega v take sladke sanje zazibala.

No, da se je potem v „Evropi“ pri kozarčku navdušenost še bolj povečala, tega mi menda ni treba praviti. Tunkaj se je cela četa razdelila v po-samne oddelke. Tu je bil komenski, tam kobariski, tu tolminski, tam briški zbor in čisto k odru so se spravili vrli tržaški pevci. Da so zadnji naj bolj im-punovali, to je dognana reč, kajti s takimi glasovi kot je ten. II. in bas II. ni mogoče drugače.

Le nekaj bi rad opomnil. S preveliko goreč-nostjo so koj začetka udarili. Pesem „Naj viharja“ je bila za začetek premočna in preojstra, pa dobro peta.

Preden končam, naj še tu javno zahvalo izrekam gg. Lebanu in Hribarju. Serce igra veselja človeku, ko vidi, da ona, akoprav obo muzikalčno izobrazena, tako složno, da ne rečem bratovsko mej seboj postopata. Vidi se lepo, da njima je le za stvar, in da osebnost jima je deveta briga. V izgled naj služita ta dva gospoda vsem onim slovenskim pevovodjem, ki imajo besede in koncerte le za neko lestvico, da se po njej splezajo do večje osebne časti, kojim je stvar lanski sneg, oseba vse, in kateri napenjajo šobe, ka-kor mali otroci, ako jih ne povzdigujejo v tretja nebesa.

Za slovo naj rečem še to: Nad slov. narodom piavajo neke furije, ki ga v napredku vedno zadržu-jejo, in te furije so osebnosti. Proklete naj bodo!

Kraški rojenjak.

Na Krasu, 17. januarja. Pa je bila v našej Sežani zopet volitev, volitev osem svetnikov v okrajni šolski svet! Kako je tu mrgolelo vse polno županov, podžupanov in njihovih namestnikov vkljub silovitej burji in poledicój pokritim cestam po stolnej vasi kraškega sveta! Do sedemdeset moških postav stare korenine v dolžih plaščih, kosmatih kapah, v leščecih škornjih in nizkih čevljih na kveder sebralo se je v velikej izbi tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva. Gotovo je vsaki njih, naj znade, ali neznade pisati in podpisati svojega imena, naj znade, ali neznade po-stojecih upravnih zakonov (postav), ktere bi mogel in moral izvrševati, naj znade ali neznade promicati sreče in blagostanja domovine, naj znade ali neznade razsoditi, ktere ustanove je potrebno uže postojecim pridjati, ktere nove postave je potrebno starim nadomestiti, ali pa iz starih zakonov nove stvariti, — go-tovo je vsaki njih z nadejo do stolice naše c. kr. u-pravne oblasti dospel, da bode izbran in imenovan okrajnim šolskim svetnikom. Zapisovalčevo pero je v zakurjenj izbi po belem papirju, naslonjenem na črno mizo tako močno praskalo in tak šum prouzročevalo, kakor z drvmi obložena kola, ko se po suhem' z ve-jami pomešanem listju iz kacega gozda pomičejo. Osuplo oziral se je sleherni na gosp. okrajnega gla-varja in ko je oče župan z rudečim nosom in zape-čenim licem zaslísal, da sta tudi na njegovo slavno ime priletela dva glasa, je tako prijazno obeh doigo-lasni obrvi čez oči svoje potegol in ustnici na smeh tako prijetno raztegnol, kakor maček, kedar se ga po temenu glave ali za usesom popraska. Ko smo take in enake prikazni zrlí in opazovali, hoté ali nehoté smo začeli premišljevatí angleško resnico: čas je denar.

Koliko zlatega časa nej se tukaj uže potratilo. Ako računimo vse to, kar je danes vsaki volilcev po-trošil, koliko je danes se svojim odhodom od doma na premoženji izgubil in koliko sploh stoji slehernega volilca pot do obličja glavarja, lahko rečemo, da bi z vsem tem celo leto najmanje tri učiteljice, ki so nam na Krasu, kjer se nobenih nemamo, toliko potrebne, prav dobro priskrbeli. Samouprava (avtonomija) je Bog i Bog me lepa v teoriji in praksi, ali ona zamore blagodejna biti le tamo, edino tamo, kjer samouprava le malo ali ničesar ne stoji, le v mestih in po večih trgih, kjer smatra voljenec od volilcev podeljeno mu dostojanstveno službo za čast, — tamo pa, kjer ne more voljenec na-uj prinesene častne službe brez gmotnega odškodovanja opravljati, tamo, kjer je o-bavljanje službovanja združeno z razumno prevelicimi stroški, kakor na našem Krasu, kjer vsaka sednica okrajnega šolskega sveta više nego sto in štirideset avstrijskih goldinarjev stane, kjer moramo za uzdrže-vanje učilnic in učiteljev in druge šolske zadeve uže sedaj plačevati šest in petdeset odstotkov k izrav-nemu davku, — ne more biti samouprava nikakor bla-godejna. Tem prevelicim stroškom, posebno onim za seje okrajnega šolskega, sveta bi se bilo vendar-le po

našem zrelem premišljevanji vsaj nekoliko s tem v okom prišlo, ako bi bili toli učitelji, koli deželni od-bor goriški z goriškim nadvladiko vred in volilci kmečkih občin izvolili za člene okrajnega šolskega sveta vsaj večino mož iz Sežane, ali iz poblizje oko-lice sežauske, kjer prebiva tudi v resnici razumno najviše inteligencije, kajti ne samo, da ti ne stanejo ničesar, temuč gledé njih je tudi to dobro, da so g. c. kr. okrajnemu glavarju, ne redko krat z delom preobloženemu, vedno na razpolaganje. Na to vele-važno stran oziralo se je pa pri vseh volitvah in od vseh strani, žalibože! tako malo, kakor da bi mi vsi v obilnosti plavali, kakor da bi nam i posebno učiteljem, kterim je vsaj da quando in quando potrebna kaka denarna pomoč, ničesar ne manjkalo, kakor da ne bi imeli v našem političnem okraji do sto in deset tisuč zastanih raznih državnih podatkov, kakor da bi nikakor ne občutili uže sedaj preteškega davkov bre-mena, zadevno bremena davkinega prepira (doklade), 25 odstotkov za vojsko, 28 odstotkov za deželni za-klad, 14 odstotkov za cesto, 56 odstotkov za šolski zaklad brez daljnih odstotkov za občinske potrebe. Le pomagajte napenjati davkino struno, kedar ona pokne, se vsaj s tem potolažimo, da smo jo pomagali tudi mi sami nategavati.

Blíža se uže tretje desetletje, odkar se je začelo visokoj vladoj podpirano umno pogozdovanje goli-čavega Krasa. Visoka listna in iglata drevesa kipe vže k visocemu nebu, razne ticepevke in grabljivke podé se zimoj in letom po gostem grmevju, plašne sručice se pasó po zelenih, vodoj zalivanih tratah in hitre verivce skačo z drevesnega vrha na veje dre-vesne. O da bi res vse tako bilo! — ali visoka, vit-ka drevesa so le uredska drevesa, šumeči listi drev-esni so le pike, vejice in nadpičja črnoj in rudečoj tiuto, na bele popirje nadročkaus. Z večnimi komisi-jonj se naše kraške goličave, ki so od zadnjih tri-deset let vkljub tolikim lepim tisučem goldinarjev še pusteje, nego so bile poprej, še menje pogozde, nego se poprave naše ceste, ki so od leta do leta, od me-seca, do meseca, da od dneva do dneva slabše, odkar so v oblasti cestnega odbora.

Domu gredé iz Sežane smo slišali praviti, da bode tamo v prvej polovici bodočega meseca velika beseda, na pustni vtorek pa, da bode tamo, kakor vlni, po tržaško ali beneško osnovan korso po dolgej dunajsko tržaškej cesti od raja pl. g. Skaramange do Starega grada.

Iz Divaškega okraja 12. januarja 1876 (Izv. do.) Veliko pravičnih pritožeb čez umazano in krivično postopanje podvzetniških inženirjev in uradnikov smo uže brali po raznih laških, nemških in slovenskih časnikih, pa kakor se vidi, vsa pisarija ne pomaga nič, ker stanje je zmiraj isto enako slabo. Čudno se nam le zdi, da nobena dotičnih oseb, katerim mora to znano biti, nema toliko ljubezni do Istre, da bi v tej zadevi židom na prste stopila. Še v tem letu bode menda železnica gotova in koliko si bode pomagala Istra po tem delu? Le redko kje bo kak sold ostal, le nemški žid bo šel z polnim žepom od tod.

Vsa čast pa c. k. inženirjem, ti so prav do-bri in priljudni gosp.; a v enem obziru odrekamo jim dobre volje. Zakaj neki tako nerodne ceste izpeljujejo? Te nam je ugajnja tem bolj, ker ljudstvo zoper ta-ke ceste protestuje. Zakaj se ljudstvu tega ne privošči, kar bi se mu lahko dalo?

Na več krajih potreba je bila namreč ceste ob istrski železnici več ali manj preložiti, pa kako so to storili? Skoraj mora misliti človek, da so nalašč ovni-ke in klauce iskali. Na več pritožeb morali so jih ven-dar vsaj nekoliko razširiti, potem ko so bile uže do-delane; a če se kaka reč enkrat skazi, ostane zmiraj skazena. Še pešcu dobro dene, ako gre po ravni po-ti, naša živina bi pa tudi lažje po tacihi potih vozarila. Če je vže železna crta enkrat navzgor enkrat navzdol, naj le bo, saj tam bo vlekla lokomotiva, a na voznjih cestah more vleči ubogo živinčel! Le poglejte prelo-ženo cesto iz Lokve v Divačo! to je pravi cestni uzor! poglejte si cesto na postajo iz Divače. Obe ste bile uže nekterikrat razkopani in popravljeni, pa skaza je in bo to delo!

Politični pregled.

V Gorici 20. jan. 1876.

V gospodski zbornici je bila važna debata o klosterski postavi. Glavne določbe te postave so, da se ne sme noben samostan ustanoviti brez vladnega dovoljenja s posebno postavo in da so samostani podvrženi oni vladni kontroli, kakor druga društva. Pri glavni debati so bili nav-zočni skoro vsi škofje, tudi naš goriški. Go-vorili so mnogi izvrstni govorniki konservativne stranke proti tej postavi; a večina je glasovala za-njo in škofje se niso več vdeležili nadrob-nega posvetovanja, ampak odšlišona dom. Mogoče je, da bodo škofje napravili protest proti tej

postavi, ki sega v njihove dosedajne pravice. Vendar pa je nekoliko pomirila gospodska zbor-nica škofe in sploh katoličane s tem, da je za-vrgla postavo ob uredbi pravnih razmer staro-katoličanov. Minister Lasser je nevarno zholet, vsled česar so poparjeni ustavoverni krogi. Ce-sar je imenoval škofa Kutscherja.

V klubu nemških poslancev, kateri so se jezili čez ogerske zahteve, je minister Auersperg kar naravnost izrekel, da ustavoverci morajo biti hvalečni Andrassy-ju, ker je on vrgel Hoh-enwarta. Ta izpoved je ključ vse naše notranje poli-tike, kajti razvidno je zdaj, da imajo Ogrí v rokah sukno in škarje in da so ustavoverci priklenjeni na Madjare. (To so svinčeni pod-plati, katerih se ne bodo mogli tako hitro o-tresti ustavoverci če nočejo popolnoma propasti.)

Pri isti priliki je minister Lasser zahteval od ustavovercev, da za 6 tednov izročijo dikta-turo ministertvu, če nočejo propasti, kar je znamenje, da so časi silno nevarni. Nemški listi sicer strašno zabavljajo čez surovo Madjare, a kaj vse to javkanje pomaga, če pa ustavoverná stranka nima več moči in je odvisna od ogerske milosti. Daleč so prišli: Prav se jim godi.

Jutrovo vprašanje se je sopen tako zas-u-kalo, da vse vlade sprevidevajo, da z Andrassi-jevem predlogom ne bo šlo; temveč je svetovna diplomacija zdaj popolnoma prepričana, da je treba ustajo na drug način pomiriti, namreč tako, da se ustvari iz Bosne in Hercegovine nova država od Turske toliko odvisna, kakor je zdaj Srbija, ali pa da se te dežele razdelé mej Avstrijo, Srbijo in Črnogoro. Vsled tega spo-znanja vtegne nastati prih. spomlad v Avstriji generalna kriza, katera bo tudi Andrassy-ja po-tegnila v svoj vrtimec.

Zadnje Turške zmage niso nič hasnife Turkom, kajti predvčerajšnjem so bili trije turški tabori mej Trebinjem in Drenom popolnoma po-bití, ustaši so vjeli mnogo (več sto) Turkov in vplenili več sto pušk in mnogo družega blaga. V Bosni je Hubmajer nekda uže organizoval ustajo; v severni Bosni je pod njegovim po-veljem uže blizo 2000 junakov; komaj čakajo da začne hud boj.

Srbska skupščina je dejala vse ude bivšega Larinovičevega ministertva v obtožni stan, za-rad zanemarjenja dolžnosti in sleparij. Lepe reči so te zdaj, ko Srbijo čaka najvažnejša na-loga. Ubogi narod, ki ima take poglavarje.

Na Francoskem so zdaj volitve; izid še ni znan; predsednik Mac-Mahon je izdal nek vladni oklic, ki nij zadovolil nobene stranke.

Tudi Španjci imajo zdaj volitve in vlada tam nekda podpira liberalce.

Pruski dež. zbor je bil odprt 17. t. m. Prestolni govor omenja posebno slabega finanč-nega stanja.

Razne vesti.

Iz Erceg Novega se nam telegrafuje 19. t. m.: Na jugu mnogo sprememb; Crnogora stopi v boj prej ko prej: po tem se homo vsi skup bojevali ofenzivno proti Turku. — Ustaši so Turke blizo Trebinja straš-no potolkli. Naša reč postaja zmerom živahnjea. — Popis situacije v posebnem danes odposlanem pismu.

„Slovenska knjižnica“. Prvi zvezek tega li-terarnega podvzetja nam je te dni prišel v roke. Pri-nesel nam je prav izvrstna in zanimiv, izviren Jurči-čev roman „Doktor Zober“, ki obsega 12 pol. Cena prvemu zvezku je 60 kr. Drugi zvezek „Slov. knjiž-nice“ izide v prvej polovici februarja in prinese „Ka-lifornske povesti, spisal Bret Harte, znani ameriškanski romancier, poslovenil M. P.

Za nadaljne zvezke ina g. izdavitelj Jurčič pri-pravljeno: „Valentina“, roman od George Sand, posl. D. Hostnik; „Tugomer“, izvirna tragedija v verzih, spisal J. Jurčič, pa „Pomla-danski valovi“ roman Turgenjevo, posl. dr. Sa-mec in več Ogrinčevih izvirnih povesti. Kasneje pride na vrsto izviri roman „Cvet in sad“ (Jurčičev) in zbrane novele znanejših naših pripovednikov: Er-javca, Mencingerja, Zarnika, Mendelca in dr. Dva znana pisatelja pišeta uže za „knjižnico“ vsak po jedno izvirno pripovedno delo.

Naročnina se pošilja najbolje „Narodne tiskarni“ in sicer za zdaj 2 gl. na račun (5 kr. tiskana pola)

Znanim naročnikom se na željo posamezni zvezki tudi proti poštnemu podvzetju pošiljajo. Glej naš današnji listek!

Ustrelil se je v Kopru nek student šestošolec, in to baje zavoljo tega, ker ga deklica, v katero se je bil zaljubil nij marala. Es ist eine alte Geschichte.

Peslov. Pri odhodu iz Rojana prisrčno pozdravljam in se posloviljam od svojih poštenih narodnih prijateljev; prav tako izrekam iskreno hvalo za vse čestitemu rojanskemu občinstvu. Bog živi poštene narodne Rojancane! Z Bogom!

Jernej Troha, učitelj

Rojanska čitalnica naznanja vsem čest. gg. udom in rodoljubom, da napravi v tek. pusta sledeče veselice; 23. januarja tombolo s plesom, 3. februarja maskaradni ples. — Med temi dobami je še pripušče-no napraviti mladini svoj vsakoletni veliki ples!

Kvartavei. — Prijatelj nam piše iz Goriške okolice: Letos na svečnico popoludne zašel sem po svoji stari navadi v domačo krčmo, v kateri je bilo po vseh sobah mnogo ljudi. Iščem prostora za se, a vse je bilo zasedeno. Na zadnje so pritisnem vendar k nekim znancem, a kaj zagledam? Na goranjem koncu mize sedé štiri mladenči, ne domači, ampak dija-ki, srednješolci s kvartami v rokah, katere tako marljivo in zamišljeno po mizi premetajo, kakor bi bilo kvartanje poglaviti predmet njih studij. Ne zamerite fantje, ali gospodje, ali kar hočete biti, da vam odkritosrčno rečem: ta zabava v javni, jako obiskovani krčmi je za vsakega mladenča vaših let v obče nespododobna, dijaku srednješolcu se pa tem manje pristuje, ker ž njo javno kljubuje šolskim postavam in to je predrzno, da ne govorim o nasledkih igre nevarnih in pogubljivih.

Isonzo in Goriziano, organa, kakor vse kaže, v dva tabora razcepjenih italjansko-goriških svobodnjakov sta si hudo v laséh. Odlično liberalni(?) „Isonzo“ razvija svojo strast proti bratu „Goriziano“ in mu obeša najneuljudnejše naslove. Pa še več. Te dni je celo urednik prvega prepovedal bukvarju Filaku, da ne sme nikakor „Goriziano“ prodajati, drugače mu nemudoma odtegne prodajo svojega lista. Ali ste uže kedaj kaj takega slišali? Kruhoborstvo, bo marsikedo sodil; ne prijatelji, to je kvintesencija goriško-italjanskega svobodnjaštva! In taki časnikarski otročarji hočejo ljudstvo podučevati in tudi nas dostojnega vedenja učiti?

Naznanilo in vabilo. Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da je prišla na svetlo knjiga z naslovom: *Antigona*, žalostna igra v petih dejanjih, katero je on prestavil iz italjanskega jezika in pomnožil s kritičnim in razjasnjevalnim uvodom. Izvirnik je zložil sloveči Vittorio Alfieri, najboljši italjanski tragiški pesnik (živ. l. 1749—1803).

Alfieri nam v obeh svojih žalostnic s kratko pa krepko besedo živo slika kreposti in strasti; v „Antigoni“ posebno nam kaže nasprotje in boj ljubezni s trinoštvom, požrtvovalnosti s sebičnostjo. Prevoditelj je po svoji moči skušal igri dati slovensko lice, pa ohraniti jej izvornika notranjo krepkost; je li to dosegel in v kolikej meri, to naj razsodijo blagi in modri čitatelji, zlasti strokovnjaki.

Kakor Alfieri je igra sploh, tako tudi ta tragedija ima le malo govorečih oseb in malo sprememb v prizorih; zato se dá prav lahko porabiti za predstavo in se toraj priporoča slovenskim društvom.

Sploh pa vabi podpisani prevoditelj vljudno vse prijatelje in podpiratelje slovenske knjige k naročbi na delce, katero je sam tudi založil ter se pri njem dobiva.

Knjižica je prav lično tiskana na lepem papirju in v primernej obliki ter velja mehko vezana in obrezana le 35 kr.; nabiralci naročnikov prejmejo vsak enajsti iztisk po vrhu. Jožef Krizman duh. pom. pri sv. Ivanu v Trstu.

Dne 17. t. m. ob 11. uri predpoludne vzela je slovo od sveta naša ljubljena mati TEREZIJA KOČIČANCIČ rojena Carnelli.

Vsem tistim, ki so jo spremili do tihega groba, se prisrčno zahvaljujemo. Ko bi mogli biti kedaj komu s čemer koli postrežljivi, naj nas samó spomnijo, da so skazali zadnjo čast našej mami.

V Kanali 19. prosinca 1876.
Josip, Karol, Katarina Kocijančič.

Listnica upravnštva

G. Ž. na Slapu: Prejeli g. 1.50 na 1874 še 70 sold. in 1876 6 gl. 60, kr. torej 7 gl. 30kr., katere prosimo. Sl. čit. v Se-

žani: Pejeli 2 f. 20 katere smo vknjžili na račun leta 1876 za Sočo. — G. J. Pegan Avber. Prejeli 3. gl. 30 in račun poravnali do konca 1875. G. J. v Proseku: Prejeli 3. gl. 30 pri priliki prosimo še 60 kr. za 1875. G. Gruntar v Šmarjeh: Prejeli 4. gl. 50 do konec 1875. — Č. g. J. L. v Kredu p. Kob. Prejeli 4 gl. 50 za 1876 ampak primanjkuje še 2. gl. 30 za lanski drugi sem. — G. Al. Strekelj Komen: Nijsmo nič prijeli, torej prosimo, da nam pošljete. — G. A. Gustin v Vel. Repnu s posl. 6. gl. 50 poravnano do konec 1875. — G. J. Trampuš v Kostanjevi. Na dolg. 16 gl. 42 kr. poslali ste samo 6. gl.; prosimo še enkrat, da se ostalo hitro poravnate. Miroslav Švara, Komen. Prejeli 2 gl. 30 za Sočo I. sem. 1876; prosimo pa še 2 gl. za lansk. Kmetovalca. — G. Jak. Obersnel Divača. Prejeli f. 4. 50 za celo l. 1876; pa vi ste nam še dolžni 90 soldov. za 1875, katerih prosimo. — I Tavčar, Ivanigrad.: Prosim Vas, da nam pošljete saj nekoliko na račun lanskega, če hočete redno prejemati. — G. J. D. v Postojni. Prejeli listino za lansko leto ste na dolgu 6. gl. 60 kr. za oboje. — G. Bevk v Lukovici; Pošljite nam za lansko leto še 2 gl. in za letos nam boste kesneje poslali 3 gl. 50; s tem smo storili, kar je bilo mogoče.—

Velika zaloga

tehtnih batov za novo mero medenih in železnih uradno boliranih po najnižji ceni.

Karl pl. Mulitsch
v raštelu št. 460.

Pri koncertu v goriškem gledišči 30. decembra 1875. s tako pohvalo prepevane pesni se dobe na kamnu tiskane pri g. Ant. Hribarju v Gorici in sicer: „Slavčev spev in stopaj“ po 20 n. kr. čveterospev (Tenor I. in II., Bass I. II); „Domovini“ (Lebanova) po 16 n. kr. čveterospev. Kdor vzame 10 čveterospevov, dobi enega po verhu.

Centralna razpošiljavna zaloga pri Albin Müller-ju, kemikarju v Brnu.

Dr. John Yate-jeva **Florilina.**

rastlinski usni cvet, je najbolje sredstvo za obranjenje zob, odstrani smradljivo sapo, ter jej dodeli prijetno čvrstost, ozdravi zopet krvaveče in oteklo zobno meso, zabrani gnjilobe zob, je utrdi in zabrani inflamacijo v grlu in goltancu. Steklenica à 60 kr.

Dr. John Yate-jev **Serail zobni prasek,**

očisti tako zobe, da se ne odpravi samo vsled vsakdnje rabe običajno neprijetni zobni kamen, nego i zobna glazura, belina in čvrstost se s tem pospešuje, à škatlja 40 kr.

Dr. John Yate-jev **Prompt-Olvio**

(kapljice za zobe) garantirano sredstvo potolažiti brzo in z vspehom vsaki zobobol. En etui s pripravljeno volno 40 kr.

Turske kroglice

prežvekovalne kroglice za odstranjenje zmrdljive sappe, ki izvira iz ust vsled pušenja tabakovega ali vsled zavžitih spiritoznih napojev itd., zelo potrebne pri obisku boljnih in olikanih krogov, gledišč, plesov, salonov itd., à škatlja 40 kr.

Dr. Bohaver-ja

splošno zelišno zdravilo za želodec.

Ta aromatični in moču destilat je izbrano sredstvo zoper slabe prebavljenje, in iz tega izviračo netočnost k jedi, pèhanje in napehlanje, nervozni glavobol, pekočino, želodečno prehlajenje in trganje, bledičico, gluste, sploh pri vseh boleznih, ki izvira iz slabega prebavljenja, à steklenica 50 kr. Müller-jeve

zelišne prsne kroglice, znamenito olajšujoče sredstvo zoper kasele, jetiko, prsobol, diahanje, suhi kasele, hripavost in zoper vse šegetalne bolezni v prsih, à škatlja 30 kr.

Philokome

(zelišna-pomada), v svojih glavnih razdelih narejena iz rastlinskih oljev, ohrani lase in brado v izvirnej lepoti in moči, zabrani vsako stvorenje luskin na glavi, ter pospešuje rast lasij znova tam, kjer jih prej nij bilo, ozdravi v kratkej dobi vsakovrstno lasno bolezen, naj se učeno zove kakor hoče in nij treba zdravniške pomoči pri laseh in drugih enakih nemislov. Učinek te pomade je šestokrat čudovit. I eleganten stekleni-pot 1 gold.

ORIENTALNO LEPOTICNO MLEKO

Mnogi imajo zahvaliti svojo lepo, čisto, belo in mladolično kožo edino le „orientalnemu mleku“ Vse na obrazu ali koži se nahajajoče napake kakor: pege, šinje, lišaj samorodna rudečica, zagorelost, brazde, kozavost itd., izginejo v nekolikih dneh in na mesto njih nastopi nježna, mladostna barva. **Vspreh je tako gotov,** da se garantira popolna neškodljivost, à steklenica 1 gold. 50 kr.

Gori omenjene specialitete se prave dobivajo; v Gorici v lekarnici **Kürnerjevi na Travniku.**

POZOR!

Z 20. marcijem 1876 da se v najem lepa, gosposka hiša v Vipavi, št. 76. Pri tleh je 1 soba za krčmo in še ena soba, potem kompletna pekarija, kuhinja, štala, velik borjač, v prvem nadstropji 5 velikih sob, mostovž.

Hiša ima lepo lego na glavnem trgu. — Kedor hoče najeti to hišo, naj se oglasi pri uredništvu „Soče.“

Peter Sbuelz

kemikar in lekarničar

prevzel je s 1. januarjem 1876 ravnateljstvo lekarnice Kerpan-Poli „pri Zamorcu“ blizu gostilne treh kron. — Priporoča se občinstvu.

„Kmetovalec“ se še enkrat prav vljudno obrača do svojih dosedajnih naročnikov in prijateljev, da se blagovolé skoro oglašiti z naročbo in poslati naročnino, znašajočo za celo leto 3 gl. — za pol leta 1 gl. 60 kr. — Kedor bi želel nekoliko znižano ceno, naj se obrne do uredništva. — Po naročilih, katera dojdejo do konca tega meseca, se boše tiskalo primerno število iztisov.

Uredništvo „Kmetovalca.“

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gl. škatlja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo doz-daj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, pruem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konje (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržuje konje dolgo časa pri moči.

Ena steklenica stane f l. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

prcti bolesti zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljo tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edna zaloga vsakovrstnih mineral-skih vodà in sledecih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetok. — Prava Magnezija angleška Henry-Kroglice Blancard in Vallet. — Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Sain de Buotemart. — Arabska Revalenta v prahu in testu. — Prah za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov. — Pastilje Vichy 8.liu, George. Milo iz zelis č Borchart-ovo. Glycerina Hofman. — Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Lekarnica v Gorici k črnem medvedu (orse nero).

Lekarnica v Trstu in Forcu